

Műhely

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete

1987. október 24-én előzmények nélkül alakult Budapesten.

1987-ben Magyarországon a hatóságok olyan adórendszer bevezetésén dolgoztak, amely méltán érdemelte ki a világ leginkább család- és gyermek ellenes adórendszerének címkét. Szükség volt egy olyan szervezetre, amely jogosan képviseli a családok és különösen leginkább érintett nagycsaládosok érdekeit. A megalakulásra serkentő másik tényező az ország szomorú demográfiai helyzete: mint köztudott, 1981 óta már az anyaországban is fogy a magyarság. Ezek mellett az országos gondok mellett egyre több nagycsaládos élte meg fájdalmasan, hogy jövőt szolgáló életformájukat milyen élesen elutasítja a társadalom. Keresni kezdték tehát egymás társaságát, hogy terheiken valamilyen összefogással segítsenek.

Az elmúlt évtizedekben sokan és sokféleképpen hirdették a kollektívizmust, s az eredmény soha nem látott befelé-fordulás, tudatos individualizmus lett. Pedig közösségre, az együttgondolkodók, az egymáson segítők, az egymás gondjaiban osztozók baráti társaságára szükségünk van ahhoz, hogy otthon erezhessük magunkat a világban. Az egyre gyermekellenesebb légkörben a nagycsaládosok elsősorban egy másik nagycsaládos családban találhatnak társra. A NOE elő akarja segíteni ezeket a kapcsolatokat. Tagjait arra ösztönzi, hogy lakóhelyükön alakítsanak ki önálló helyi csoportokat, amelyek a valódi egyesületi élet szinterei.

A több gyermeket tudatosan elfogadó nagycsaládok, bár súlyos anyagi gondokkal küzdenek, mégis a bizalom és a jövőbe vetett hit jelei.

A nemzet számára pótolhatatlan értékeket hordoznak. A reményt, az egymás érdekeit figyelembe vevő közösségi tudatot, a családi élet melegét testesítik meg egy olyan korban, amelyben ezek már-már kiveszni látszanak. Meggyőződésünk, hogy ezekre az értékekre a nemzet egészének szüksége van. A NOE értékelmutatási feladata azt jelenti, hogy megpróbáljuk ezekre az értékekre felhívni a társadalom figyelmét.

Hat évvel az alakulás után 133 helyi csoportunk működik az ország legkülönbözőbb területein. E csoportok nem jogi személyek, inkább baráti társaságok, a NOE azonban azt is elősegíti, hogy tagsága teljes önállóságot elnyert helyi egyesületeket hozzon létre. Az anyaegyesület ilyen értelemben a tagegyesületek szövetségévé is felfogható. 1993. őszéig 81 helyi egyesület lépett be a NOE-ba, illetve alakult a NOE tagjaiból. A NOE együttes tagsága 17500 családot jelent. Az átlagos gyermeklétszám 3,8, azaz az egyesület vonzáskörébe több mint 101500 lélek tartozik. Jelenleg majdnem minden feladatot önkéntesek látnak el, mindössze 4 részidős fizetett státusz van a titkárságon. A NOE legfőbb irányító testülete a közgyűlés, amely legalább évente egyszer ülészik. A közgyűlések között a legalább negyedévente összeülő választmány irányítja az egyesületet. Az operatív vezetés a kilenc tagú, a közgyűlésnek és a választmánynak felelős elnökség feladata. Az elnökség az egyes részfeladatok elvégzésére munkabizottságokat állít fel.

Az egyesület olyan családokból áll, amelyek saját háztartásukban legalább három gyermeket nevelnek vagy neveltek fel. További feltétel, hogy a belépni szándékozó értsen egyet az egyesület alapelveivel, azaz a fenti célokkal, valamint azzal, hogy az egyesület a társadalmi élet minden területén erősíti az élet és az anyaság tiszteletét, a házasságért és a jövő generációkért érzett felelősséget. Az egyesület alapítói tisztában voltak azzal, hogy nem

lehet az embereket pusztán megszületett gyermekeik száma alapján kategorizálni. Ezért a NOE kezdettől fogva nyitott volt az egy, vagy két gyermekesek, valamint a gyermektelenek felé. Mindazokat, akik a NOE céljait helyeslik és támogatják, családi állapotuktól és gyermekeik számától függetlenül hívjuk magunk közé.

Már az egyesület megalakulását előkészítő Szervező Bizottság megkezdte az érdekvédelmi munkát. Az adócsoport azt az alapelvet képviselte, és képviseli ma is, hogy nem a megszerzett teljes jövedelem, hanem csak annak szabadon elkölthető hányada lehet adóköteles. Ez más szavakkal azt jelenti, hogy a létminimum nem adóz-tatható. A létminimum megállapításánál viszont tekintettel kell lenni arra, hogy a befolyt jövedelemből hány embernek kell megélnie. A NOE tehát az eltartottak számát figyelembevevő adórendszer mellett érvelt. Az érvek sokáig süket fülekre találtak, de végül a parlamenti képviselőkkel folytatott számos megbeszélés eredményeként olyan légkör alakult ki az országgyűlésben, hogy a kormány a legeslegutolsó pillanatban legalább a három- és többgyermekesek számára beépített javaslatába egy kismértékű adóalap-csökkentést (1987.). Bár ez sokkal kevesebb, mint az eredeti javaslat, ezt az első eredményt nem szabad alábecsülnünk. Hosszú évek óta először fordult elő, hogy a vezetés a társadalom egy rétegének nyilvánosság előtt megfogalmazott kívánságára saját döntését megváltoztatta, azóta bár még messze vagyunk a választási kampányban megígért családi jövedelemadótól ezt a kismértékű adóalap csökkentő kedvezményt sikerült minden gyermekre kiterjeszteni. Azóta ezen a vonalon a pénzügyi lobby az előrelépést sajnálatosan akadályozza, az 1992. évi ÉT megállapodás adócsökkentéssé alakította.

Hasonló eredménynek tekintjük, hogy a lakásokra kivetett adóknál sikerült elérni azt, hogy fejenként 25 négyzetméter legyen adómentes. Az eredeti elképzelések ugyanis ilyen nem tartalmaztak.

Az egyesület létszámának folyamatos emelkedése (átlagosan havi 200 belépő tagcsalád) arra utal, hogy az egyesület valós igényeket elégít ki.

Kialakult munkastílusunk, amely az érdekvédelemben az érvek ütköztetésének híve, s mindenkör figyel arra, hogy ne mások érdekei ellen próbálja saját érdekeit képviselni. Az elmúlt években sok tanácskozás résztvevői voltunk, helyi és országos szinten.

Több településen a helyi vezetés szociálpolitikai döntéseinek meghozatalakor támaszkodik a NOE helyi csoportjának véleményére. Ilyen esetekben a rászorultság megítélése s nem az egyesülethez való tartozás alapján fejtjük ki véleményünket.

Komoly eredménynek tartjuk, hogy tagjaink otthon érzik magukat a NOE-ban. Sokan a társadalomból mintegy kivonulva éltek, most részesei, olykor irányítói is a körülöttük folyó eseményeknek.

Megindult az egymáson segítség folyamata is, elsősorban a csoportokon belül. Itt van lehetőség sok, anyagi szempontból jelentős kedvezmény igénybevételére is, mint például a nagykereskedelmi áron való vásárlások megszervezésére, külföldi, és magyar használtruha akciók lebonyolítására. Ez utóbbi igen jelentős segítséget jelentett tagjainknak, mivel nemcsak az egymás között is cserélhető gyermekruhákra, hanem a felnőtt ruházatra is kiterjed.

Az 1988 őszi megtaggyűlés kifejezett óhaja volt, hogy az egyesület tudatformáló feladatának hatékonyabban tegyen eleget.

Ezért rendeztünk 1990. június 14-17. között egy négy teljes napot kitöltő Családkongresszust több mint 1000 résztvevővel. A kongresszus jelszava volt: Egészséges család – egészséges nemzet.

Bár a kongresszust a NOÉ rendezte, a nagycsaládos lét csupán, mint az egyik pozitív életforma jelent meg. A kongresszus fontosságát bizonyítja, hogy azon több miniszter is megjelent, s fővédnökséget vállaltak egyházi és világi vezetők egyaránt; sikerét pedig, hogy több száz gyermek jól szervezett foglalkoztatása biztosította a résztvevő szülők nyugodt tanácskozását. A kongresszusnak olyan sikere volt, hogy 1992 májusában megrendeztük a II. Családkongresszust, Reményünk a család címmel. Mindkét kongresszus előadásai könyv alakban is megjelentek.

A NOE továbbra sem kíván politikai párt jelleget öltetni, de részt szeretne venni a politikai életben. Nem tekinti magát alternatív szervezetnek. Megítélésünk szerint az általunk képviselt értékeknek nincs alternatívája.

Valószínűleg minden kormányzó párttal találunk közös pontokat, de mindegyikkel vitába is fogunk keveredni, mivel mi mindig hosszú távú értékeket képviselünk, a hatalom viszont gyakorta kompromisszumokra kényszerül. Minden lehetséges fórumon felvetjük, hogy az ún. általános választójog nem általános, mert a kiskorúak ki vannak zárva belőle. A pártok számára nem jelentenek voksokat, következésképpen érdekeik hatékony védelme nem lehetséges.

Folytatjuk a házasságra előkészítő tanfolyamokat, elsősorban 16-20 éves fiatalok részére.

Fontos feladatunk a NOE szervezetének, közösségeinek építése, mely alig tud lépést tartani a létszámnövekedéssel.

Az 1994-es Nemzetközi Családév rendezvénysorozatában Nemzetközi Nagycsaládos Találkozó szervezésével és egy országos NOE rendezvénysorozattal veszünk részt.

A barátság és öröm jegyében említendő napokra elsősorban három- és többgyermekes családokat várunk szerte Európából

Gödöllőre július 21-24. között.

Kérjük, jöjjenek minél többen, ünnepeljünk együtt. A nagycsaládos életforma Európában és általában a gazdagabb világban nem népszerű, előítéletekkel fogadják, mi azonban hisszük, hogy fontos üzenetet hordoz. Jele a reménynek, a jövőbe vetett hitnek. A nagycsaládban felnövő gyermeknek alkalmazkodnia kell mások igényeihez is, ezért fogékonyabb a demokráciára.

Találkozónkkal a népek barátkozását is szeretnénk előmozdítani.